

Predsedniki držav na Samit100 o gradnji zaupanja in infrastrukture

Krepitev medsebojnega zaupanja, razumevanje interesov in tesno sodelovanje z ohranjanjem identitet posameznih držav so visoko na seznamu prioritet predsednikov in vodilnih političnih oseb, ki so sodelovale v razpravi na Samit100 v ponedeljek 1. junija v Portorožu. Predsedniki držav: Borut Pahor, Filip Vujanović, Gjorge Ivanov, Kolinda Grabar-Kitarović, Atifete Jahjaga, Mladen Ivanić in minister gospodarstva Srbije Željko Sertić so v odprtem razgovoru predstavili glavne smernice sodelovanja, ki jih pričakujejo v prihodnjem obdobju.

Politične voditelje je v razpravo popeljal **Dagfinn Høybråten**, glavni tajnik Nordijskega sveta ministrov, ki koordinira sodelovanje skandinavskih držav. Rezultat institucionaliziranega sodelovanja, vzpostavljenega pred 70 leti, je, da so skandinavske države s 26 milijoni prebivalcev sedaj 11. največje gospodarsko področje na svetu. Vodijo v inovacijah, enostavnosti poslovanja, prostem pretoku delovne sile, a so ob tem ohranile socialno strukturo in zaščito, tako imenovano prožno varnost, ki jim je omogočila visok življenjski standard.

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je poudaril, da so lahko države v jugovzhodni Evropi zadovoljne, da njihovi poslovneži vse več in več sodelujejo. Poslovno sodelovanje zagotovo teče, vsekakor pa srečanja kot so Samit100 ali iniciativa Brdo-Brioni politično prispevajo k odnosom in reševanju odprtih vprašanj. Pahor je zaključil, da ima JV Evropa veliko razlik - od vere, tradicije in kulturne raznolikosti - a obstaja izjemen potencial za sodelovanje. Poslovneži že izkoriščajo nekatere od teh priložnosti in politiki jih pri tem ne smejo ovirati, pravi.

Črnogorski predsednik **Filip Vujanović** je spomnil, da gradbeni konzorcij Feniks, ki ima že izvedene posle na tretjih trgih, predstavlja enega od konkretnih primerov za sodelovanje. Po njegovih besedah ni realno pričakovati, da se bodo države JV Evrope institucionalno povezovale na enak način kot skandinavske. Vendar pa lahko veliko več naredimo skupaj: s pomočjo EU in mednarodnih vlagateljev se lahko razvije učinkovita cestna in železniška infrastruktura. Prav tako lahko povezani spodbujamo turistično ponudbo in gradimo energetske zmogljivosti.

Predsednica Kosova **Atifete Jahjaga** pravi, da moramo v regiji skupaj iskati rešitve za zaposlovanje državljanov, zlasti mladih. Isto velja, kot pravi, za izboljšanje splošnega stanja in gospodarski napredek, ki bo pospešil normalizacijo odnosov med državami v regiji, medsebojno spoštovanje in razumevanje.

Države, ki so bile nekoč del Jugoslavije, so lani v Nemčijo vrednostno izvozile za 12 milijard dolarjev blaga in storitev. Istočasno so Slovaška, Madžarska in Češka izvozile okoli 100 milijard dolarjev. To

kaže, da je v tej regiji še veliko dela, da bomo dosegli konkurente iz vzhodne Evrope, je s konkretnimi številkami postregel **Željko Sertić**, minister za gospodarstvo Srbije. Dejal je še, da je sporazum CEFTA veliko prispeval h krepitvi medsebojnega poslovanja, vendar se še vedno sooča z veliko administrativnimi težavami na carini ali pri certificiranju blaga. »Srbija je odprta za pogovore z vsemi in želi razvijati odgovorno sodelovanje,« je povedal Sertić.

Mladen Ivanić, predsednik predsedstva Bosne in Hercegovine, je izpostavil primer bosanske mlekarne, ki je želela izvažati svoje izdelke na srbski trg. A do sklenitve posla ni prišlo, ker je bila beseda mleko izpisana kot *mlijeko*, v ijekavščini. »Če bi želeli zbirati kratkoročne politične točke, bi to takoj obesili na veliki zvon. Ampak nismo, ker verjamemo, da je možno najti rešitev, ki bo dolgoročno ugodna za vse,« je povedal Ivanić.

Hrvaška in Slovenija odločno podpirata druge države JV Evrope pri približevanju Evropski uniji, je poudarila predsednica Hrvaške **Kolinda Grabar - Kitarović**. Kot pravi, bo izpolnjevanje pogojev EU in izvajanje potrebnih domačih reform postavilo temelje za še boljše sodelovanje. Vendar pa ne smemo pozabiti, da je to območje prešlo dve tranziciji in da je gospodarstvo po prehodu na tržni model moralo kljub vojnim časom hitro delovati. Približevanje evropskim standardom, gradnja prometne in energetske infrastrukture in medsebojne trgovine bodo zagotovili okvir za krepitev zaupanja med državami, gospodarstvi in državljani, je usmerila Grabar - Kitarovičeva.

Makedonski predsednik **Gjorge Ivanov** se je navezal na nedavne dogodke v Makedoniji, ki so pokazali, kako krhek je lahko politično-gospodarski položaj. Za letos je bila v Makedoniji napovedana 4-odstotna rast, pravi, a zaradi nekaj dni nereda in oboroženih spopadov bo lahko Makedonija vesela, če ne zaključi leta v minusu - velika podjetja ne marajo negotovosti in streljanja. Verjame, da gospodarstvo lahko pomaga ustvariti boljše odnose med ljudmi v JV Evropi. Ve se, katere so najboljše regionalne znamke, sladkarije, vina, zdravila in te znamke so lahko smernica za graditev dobrih odnosov in dokaz, da se splača vlaganje v kakovost in zaupanje, je še rekel Ivanov.

Tehnologija ni odgovor na to, kako narediti mesta pametnejša - kar potrebujemo, je njena pravilna uporaba, je v uvodnem predavanju 'Smart Cities for Sustainable Growth: Turning the Region's Capitals into Smarter Innovation Hubs' dejal **Michael N. Dixon**, generalni direktor IBM za globalno področje pametnih mest. "Praktičnost ni zahtevna. Težave, ki nastopijo, so lahko samo organizacijske, kulturne ali politične narave. Spremeniti moramo način, kako ljudje mislijo in kako delajo, da bomo dosegli gospodarsko vitalnost, razvoj in vse to ponudimo državljanom," je še dejal Dixon.

O pametnih mestih se govori šele zadnji čas, a menim, da je Ljubljana že dolgo pametno mesto, meni župan Ljubljane **Zoran Janković**. »A vsi vemo, da lahko, navkljub veliko nagradam na račun kvalitete življenja v našem mestu, še vedno zmanjšamo izgubo vode in izboljšamo promet.« **Ivo Komšić**, župan Sarajeva je opozoril na podjetja v regiji, ki razvijajo nove tehnologije za izboljšanje življenja državljanov: »V Sarajevu zaganjamo pilotske projekte za prihranek energije v mestu in za nas je Samit100 pomemben, ker se lahko učimo od mest, ki so že izvedla takšne projekte, kot na primer Ljubljana in Zagreb.«

Župan mora pri sprejemanju odločitev vedeti, kako izbrati prednostne naloge in mora stati za svojimi odločitvami in jih izvajati, meni zagrebški župan **Milan Bandić** in izpostavlja izkušnje: *»Naše izkušnje lahko pomagajo kolegom v drugih mestih v regiji. Svoja mesta moramo primerjati z najboljšimi v Evropi. In tudi mi se lahko veliko naučimo eden od drugega.«*

Slavoljub Stjepović, župan Podgorice je izpostavil izziv prometnih povezav Podgorice: *»Saj ne, da potrebujemo štiri dni do Ljubljane, a jih potrebujemo kar nekaj. Zato bi želeli dobiti podporo evropske komisarke za promet Violete Bulc, da se zagotovi dokončanje Jadransko-jonske avtoceste ali za vlaganje v opremo za nočno pristajanje na našem letališču,«* je bil konkreten Stjepović.

V torek, 2. junija bodo na Samit100 potekale kreativne delavnice, na katerih bodo gospodarstveniki govorili o možnih skupnih projektih v šestih najbolj propulzivnih gospodarskih sektorjih: energetiki, turizmu, transportu in infrastrukturi, digitalni ekonomiji, hrani in pijači ter na znanju temelječe ekonomije. Ob zaključku bo udeležence nagovorili slovenski predsednik vlade dr. **Miro Cerar**.

Samit100, na katerem se je zbralo rekordnih 180 jugovzhodno evropskih voditeljev, se odvija že četrtoč. Organizatorji Samit100 so Združenje Manager Slovenije v sodelovanju s Srpsko asociacijo menadžera, Hrvatsko udrugo poslodavaca, Atlas Group iz Črne gore, BBI Banko, ASA Holdingom iz BiH in Alkaloidom iz Makedonije.

Več o SAMIT100 na summit100.org

Program: v prilonki in na summit100.org/program/

Edita Krajnović, komunikacije; T: 040 488 040, E: komunikacije@zdruzenje-manager.si